ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĒZEKNES TIESU NAMS

Lietas arhīva Nr.A42-00319-22/43
ECLI:LV:ADRJRTN:2022:0208.A420162921.2.S

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rēzeknē 2022.gada 8.februārī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā tiesnesis S.Linkevičs,

piedaloties pieteicējam /pers. D/, atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes VAS "Ceļu satiksmes drošības direkcija" pārstāvim /pers. E/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. D/ pieteikuma par labvēlīga administratīvā akta izdošanu par rezervēta valsts reģistrācijas numura /reģistrācijas numurs/ reģistrāciju pieteicēja turējumā esošajam transportlīdzeklim /TL marka/ /TL MARKA/ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. D/ vērsās VAS "Ceļu satiksmes drošības direkcija" (turpmāk - CSDD) ar iesniegumu par rezervēta valsts reģistrācijas numura /reģistrācijas numurs/ reģistrēšanu pieteicēja turējumā esošajam transportlīdzeklim /TL marka/ /TL marka/ ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/.

Ar CSDD Rīgas klientu apkalpošanas centra (turpmāk - Centrs) reģistratoresnbsp; 2021.gada 3.februāra lēmumu numura reģistrācija atteikta.

/pers. D/ minēto lēmumu apstrīdēja CSDD.

[2] Ar CSDD 2021.gada 18.marta lēmumu Nr.11-10/679 (turpmāk arī – Lēmums) atstāts spēkā apstrīdētais lēmums, norādot turpmāk minēto pamatojumu.

[2.1] Transportlīdzekļu reģistrācijas kārtība ir noteikta Ceļu satiksmes likumā un Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumos Nr.1080 "Transportlīdzekļu reģistrācijas noteikumi" (turpmāk - Noteikumi Nr.1080).

Vērtējot Noteikumu Nr.1080 normas, piemēram, 9., 10., 11, .12. un 13.punktu, kā arī 7.pielikumu sistēmiski un teleoloģiski, no tām skaidri izriet, ka regulējums paredz, ka nomaiņas izvēlei paredzēto/pakļauto reģistrācijas numura zīmju tips nevar atšķirties no transportlīdzekļa veida, kam paredzēta noteikta tipa transportlīdzekļa reģistrācijas numura zīmes, tādējādi izslēdzot dažādu tipu reģistrācijas numura zīmju savstarpējo aizvietojamību un pārreģistrācijas iespējamību. /pers. D/ būtībā neiebilst dažādu tipu reģistrācijas numura zīmju savstarpējo neaizvietojamībai, jo uzskata, ka nelūdza transportlīdzeklim /TL marka/ /TL marka/ ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/ piešķirt cita tipa numura zīmes, bet gan saglabātās speciālās nozīmes bezceļu transportlīdzekļa numura zīmes simbolu kombināciju /numurs/, kas atbilst vispārējās izmantošanas numura zīmē pieļaujamo simbolu kombinācijai.

CSDD nostāju reģistrācijas numuru sēriju nodalīšanai pēc transportlīdzekļa veida iestāde pamato ar nepieciešamību uzskaitīt transportlīdzekļus un identificēt tos. Šādu CSDD kā atbildīgās iestādes pienākumu nosaka Ceļu satiksmes likuma 10.panta pirmās daļas 3.punkts, un Noteikumi Nr.1080. Savukārt identifikācijas vajadzība ir redzama, piemēram, Ceļu satiksmes likuma 16.panta $6.^2$ daļas 2.punktā, Ministru kabineta 2015.gada 2.jūnija noteikumu Nr.279 "Ceļu satiksmes noteikumi" 4.punktā u.c., kas nosaka aizliegumu bezceļu transportlīdzekļu pastāvīgu dalību ceļu satiksmē. Noteiktu tipu speciālās nozīmes numura zīmēm ir papildus vizuālās atpazīstamības elementi, tajā skaitā atšķirīgas reģistrācijas numura sērijas transportlīdzekļa veida vieglas, vizuālas identifikācijas nodrošināšanai.

[2.2] Lēmumā CSDD vērš uzmanību, ka ceļu satiksmes norises un ceļu satiksmes drošības organizatoriskos un tiesiskos pamatus Latvijā, kas ietver arī reģistrācijas darbības, nodrošina un regulē vienīgi valsts, līdz ar to valsts iestādes realizētā prakse, kas ir vērsta uz vienveidīgas un nepārprotamas identifikācijas iespējamību vai tās uzlabošanu/pastiprināšanu nevar būt pretrunā likuma prasībām, kas vērstas uz to pašu mērķi, ja vien valsts izvēlētās metodes nesamērīgi neierobežo personas tiesības vai tiesiskās intereses. No sūdzības nav konstatējams, ka apstrīdētajā lēmumā ietvertā pārreģistrācijas atteikuma rezultātā /pers. D/ būtu liegtas iespējas izmantot transportlīdzekli /TL marka/ /TL marka/ ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/. Tāpat no apstrīdētā lēmuma neizriet, ka /pers. D/ būtu liegts izmantot šādu numuru citam /pers. D/ īpašumā vai turējumā reģistrētam bezceļu transportlīdzeklim. Savukārt apstrīdētajā lēmumā ietvertajam speciālās nozīmes transportlīdzekļa reģistrācijas numura sērijas izmantošanas liegumam vispārējās izmantošanas numura zīmē ir tiesisks un praktisks pamatojums. Tāpat, vērtējot normatīvo regulējumu, nav konstatējamas /pers. D/ tiesības pieprasīt vai izvēlēties konkrētu valsts reģistrācijas numura sērijas piešķiršanu. Tieši pretēji, normatīvie akti ne tikai deleģē CSDD transportlīdzekļu reģistrācijas procesu, bet atbilstoši Noteikumu Nr.1080 9.punktam nosaka pienākumu noteikt izsniedzamās numura zīmes tipu, ņemot vērā arī transportlīdzekļa konstruktīvās īpatnības un transportlīdzekļa izmantošanas veidu. Privātpersonu izvēles iespējas ir aprobežotas

vienīgi ar vispārējas izmantošanas individuāla valsts reģistrācijas numura izvēles iespējām Noteikumos Nr.1080 noteiktajā kārtībā un robežās.

[2.3] CSDD norāda, ka jau vēsturiski nodrošina valsts reģistrācijas numura sēriju noteikšanu alfabētiskā secībā vispārējās izmantošanas valsts reģistrācijas numuriem, izdalot atsevišķas sērijas speciālas nozīmes valsts reģistrācijas numuru apzīmēšanai, piemēram, TX un TQ sērija – taksometru (TAXI) numuriem; OX un OQ sērija – bezceļu (OFFROAD) transportlīdzekļu numuriem; EX sērija – elektromobiļu numuriem. Izvēloties un nosakot burtu kombinācijas speciālas nozīmes valsts reģistrācijas numura sērijām, ar numura sērijas burtu kombināciju iespējami tuvu tiek apzīmēts transportlīdzekļa izmantošanas veids. CSDD norāda, ka šāda konsekventa prakse tiek ievērota vienmēr, izvēloties un nosakot burtu kombināciju valsts reģistrācijas numura sērijai jauna veida speciālas nozīmes transportlīdzekļu apzīmēšanai. Numura zīme, kas sākas ar simbolu kombināciju "OQ", ir paredzētas un tiek piešķirtas tikai bezceļu transportlīdzekļiem, kuru izmantošana ceļu satiksmē nav paredzēta, un tās netiek piešķirtas citiem transportlīdzekļiem.

Pie šādiem apstākļiem, pretēji /pers. D/ uzskatam, sistēmiski vērtējot normatīvo aktu prasības, tostarp no tiem izrietošos CSDD pienākumus un ar tiem konkrētiem ceļu satiksmes dalībniekiem piešķirtās tiesības, atzīstams, ka konkrētas valsts reģistrācijas numuru sērijas piešķiršana/piesaistīšana noteiktam numura zīmju veidam ir objektīvi nepieciešama vajadzība ceļu satiksmes organizēšanai, normatīvo aktu prasību izpildes kontrolēšanai, kā arī attiecīgo tiesību piešķiršanai un piešķirto tiesību izmantošanai. /pers. D/ norādītie argumenti nenorāda uz /pers. D/ tiesisko interešu aizskārumu vai ievērojamu sabiedrības ieguvumu, CSDD atsakoties no savas iestrādātās un konsekventās prakses, kas CSDD ieskatā uzskatāma par samērīgu un atbilstošu normatīvo aktu prasībām.

[3] Pieteicējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu par rezervētā valsts reģistrācijas numura /reģistrācijas numurs/ reģistrāciju pieteicēja turējumā esošajam transportlīdzeklim /TL marka/ /TL marka/ ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/. Pieteikumā norādīja turpmāk minētos argumentus.

[3.1] Pieteicējs norāda, ka atteikuma pamatojumā noradītais Noteikumu Nr.1080 12.punkts nosaka, ka transportlīdzekļa īpašnieks, reģistrējot transportlīdzekli, var pasūtīt vispārējas izmantošanas individuālu valsts reģistrācijas numuru ar numura zīmju aprakstam atbilstošu simbolu kombināciju (turpmāk – individuāla numura zīme). Lēmumu par individuālas numura zīmes piešķiršanu pieņem CSDD, bet pieteicējs nemaz nav lūdzis individuālo numura zīmi. Tātad pārsūdzamajā lēmumā noradīta konkrēta tiesību norma, uz kuras pamata acīmredzami nevarēja atteikt reģistrāciju.

Pieteicējs nelūdza piešķirt jaunu numura zīmi no CSDD pieejamām numura zīmēm, bet lūdza uz pieteicēja vārda rezervētas reģistrācijas numura /reģistrācijas numurs/ reģistrēšanu uz pieteicēja turējumā esošā transportlīdzekļa ar A tipa numura zīmi (kuru saglabājot, bija atļauts rezervēt cita transportlīdzekļa reģistrācijai /pers. D/), jo saskaņā ar Noteikumu Nr.1080 11.punktu transportlīdzekļa īpašnieks (turētājs, valdītājs), veicot valsts reģistrācijas numura maiņu, var iesniegt iesniegumu CSDD un rezervēt nomainīto valsts reģistrācijas numuru citai savā īpašumā (turējumā, valdījumā) esoša transportlīdzekļa reģistrācijai. Transportlīdzekļa īpašnieks (turētājs, valdītājs) iesniegumā var lūgt nomainīto valsts reģistrācijas numuru rezervēt arī citas personas īpašumā (turējumā, valdījumā) esoša transportlīdzekļa reģistrācijai. Savukārt atbilstoši Noteikumu Nr.1080 7.pielikuma 2.2.punktam A, B un C tipa numura zīmēs, kuras paredzētas uzstādīšanai mehāniskajiem transportlīdzekļiem, ir divi latīņu alfabēta burti un no viena līdz četriem cipariem, kas veido skaitļus no 1 līdz 9999.

Valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/ atbilst Noteikumu Nr.1080 7.pielikumā 2.2.punkta prasībām (O un Q ir divi latīņu alfabēta burti, un cipars/numurs/ ir skaitlis intervālā no 1 līdz 9999).

[3.2] Sakarā ar iestādes akcentu uz savām tiesībām noteikt numuru sēriju un norādi, ka numura simboli OQ tiek lietoti speciālas nozīmes numura zīmēs, kuras paredzēts uzstādīt bezceļu transportlīdzekļiem, pieteicējs norāda, ka noteikt sēriju CSDD numuriem iestādei tiesības ir, bet attiecībā uz rezervētiem numuriem, tās būtu darāms tiesiskā ceļa to nostiprinot, CSDD vismaz tas būtu jānorada personai (jābrīdina persona) noliekot numuru glabāšanā, ka tas vēlāk būtu izmantojams noteiktām transportlīdzekļa tipam, kas joprojām nav darīts, tāpēc CSDD rīcība, postfaktum pasakot, ka CSDD domā savādāk, vai CSDD ir absolūtas tiesības, kas ne ar ko juridiski netiek apstiprināts un ko persona nemaz nevar izsecināt, tiesiskajā valstī nav pieļaujams.

Lēmumā noradīts, ka CSDD jau vēsturiski nodrošina valsts reģistrācijas numura sēriju noteikšanu alfabētiskā secībā vispārējās izmantošanas valsts reģistrācijas numuriem, izdalot atsevišķas sērijas speciālas nozīmes valsts reģistrācijas numuru apzīmēšanai, piemēram, TX un TQ sērija – taksometru (TAXI) numuriem; OX un OQ sērija – bezceļu (OFFROAD) transportlīdzekļu numuriem; EX sērija – elektromobiļu numuriem. Izvēloties un nosakot burtu kombinācijas speciālas nozīmes valsts reģistrācijas numura sērijām, ar numura sērijas burtu kombināciju iespējami tuvu tiek apzīmēts transportlīdzekļa izmantošanas veids. CSDD norāda, ka šāda konsekventa prakse tiek ievērota vienmēr, izvēloties un nosakot burtu kombināciju valsts reģistrācijas numura sērijai jauna veida speciālas nozīmes transportlīdzekļu apzīmēšanai. Numura zīme, kas sākas ar simbolu kombināciju "OQ", ir paredzētas un tiek piešķirtas tikai bezceļu transportlīdzekļiem, kuru izmantošana ceļu satiksmē nav paredzēta, un tās netiek piešķirtas citiem transportlīdzekļiem. Pieteicējs atzīmē, ka vienīgais "numura sērijas burtu kombināciju iespējami tuvu tiek apzīmēts transportlīdzekļa izmantošanas veids" ir TX sērija (TAXI). Kā OX, OQ, OW, OY sērijas (CSDD pieejamas H tipa plāksnes) iespējami tuvu varētu apzīmēt transportlīdzekļa izmantošanas veidu, nedz no formālās, nedz no dialektiskās loģikas nav izprotams.

[3.3] Pieteicējs arī norāda, ka Lēmumā ir atsauces uz tiesu praksi līdzīgās lietās (Administratīvā apgabaltiesa 2018.gada 12.jūnija spriedums lietā Nr.A420158317, lietas arhīva Nr.AA43-0450-18/10). Pieteicējs norāda, ka lieta Nr.A420158317 tika skatīta pēc būtības tikai pirmajā un apelācijas instancē, sakarā ar ko par judikatūru tā nav atzīstama. Tiesu praksei Latvijas tiesību sistēmā (Romāņu – ģermāņu tiesību saimē) ir papildavota statuss. Sakarā ar ko iestādes norāde ir nevietā.

[3.4] Pieteicējs arī norāda, ka iestāde pati Lēmumā norāda uz iestādes rīcību publiskajās tiesībās nevis pamatojoties uz normatīvajiem aktiem, bet uz ieradumu: "Pie šādiem apstākļiem, pretēji iesniedzēja uzskatam, sistēmiski vērtējot normatīvo aktu prasības, tostarp no tiem izrietošos CSDD pienākumus un ar tiem konkrētiem ceļu satiksmes dalībniekiem piešķirtās tiesības, atzīstams, ka konkrētas valsts reģistrācijas numuru sērijas piešķiršana/piesaistīšana noteiktam numura zīmju veidam ir objektīvi nepieciešama vajadzība ceļu satiksmes organizēšanai, normatīvo aktu prasību izpildes kontrolēšanai, kā arī attiecīgo tiesību piešķiršanai un piešķirto tiesību izmantošanai. Iesniedzēja norādītie argumenti nenorāda uz iesniedzēja tiesisko interešu aizskārumu vai ievērojamu sabiedrības ieguvumu, CSDD atsakoties no savas iestrādātās un konsekventās prakses, kas CSDD ieskatā uzskatāma par samērīgu un atbilstošu normatīvo aktu prasībām." Pieteicējs norāda, ka jebkura indivīda tiesību pārkāpums ir prettiesisks un nevar būt pamatots par pieņēmumiem un ieradumiem.

[3.5] Pieteicējs uzskata, ka CSDD ir pārkāpusi tiesiskuma principu, patvaļas aizlieguma principu un tiesiskās paļāvības principu.

[4] Tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā CSDD neatzina pieteikumu, atsaucoties uz Lēmumā ietverto pamatojumu un norādot turpmāk minētos papildu iebildumus.

[4.1] CSDD paskaidro, ka speciālās nozīmes numura zīmes ir dažādas. Primāri tās tiek izsniegtas transportlīdzekļiem, lai norādītu uz kādu no šo transportlīdzekļu lietošanas nosacījumiem. Piemēram, diplomātiskās, elektrotransportlīdzekļu numura zīmes norāda uz priekšrocībām, savukārt, piemēram, tranzīta, bezceļu transportlīdzekļu numura zīmes tieši otrādi – uz ierobežojumiem ceļu satiksmē. Transportlīdzekļiem, kuriem piešķir speciālās

nozīmes numura zīmes, ceļu satiksmē ir atšķirīgs, specifisks transportlīdzekļa izmantošanas veids vai ierobežots personu loks, kuras var izmantot transportlīdzekļus ar speciālās nozīmes numura zīmēm, piemēram, tirdzniecības, izmēģinājuma, diplomātiskās, taksometru, bezceļu transportlīdzekļu numura zīmes, militārās un elektrotransportlīdzekļu numura zīmes.

Speciālas nozīmes numura zīmju izmantošanas nosacījumi savstarpēji nav salīdzināmi, jo tieši tāpēc tās ir speciālās nozīmes numura zīmes, ka tām ir katrai savs "speciāls" jeb īpašs izmantošanas veids. Piemēram, militārās numura zīmes ar "LA" sēriju izsniedz kā speciālās militārās numura zīmes, bet minētās sērijas numura zīmes pēc Aizsardzības ministrijas pieprasījuma ir izsniegtas arī kā vispārējās izmantošanas numura zīmes, norādot uz piederību Latvijas armijai. Tranzīta numura zīmēs ir izvietots noteikta izmēra sarkanas krāsas laukums, kā arī tās ir vienīgās speciālās nozīmes numura zīmes, kuru izmantošana ir ierobežota ar laika kritēriju. Attiecīgi, beidzoties tranzīta speciālās nozīmes numura termiņam, tā kļūst nederīga kā tranzīta numura zīme, jo vairs nesasniedz speciālās nozīmes numura zīmes izsniegšanas mērķi. Līdz ar to noteiktu simbolu lietošana tranzīta numura zīmēs nav izšķiroša tās izsniegšanas mērķa sasniegšanai un praksē var būt atsevišķi gadījumi, kad tranzīta speciālās nozīmes numura zīmē ietverta simbolu kombinācija pēc tranzīta speciālās nozīmes numura derīguma termiņa beigām var tikt piešķirta kā vispārējās nozīmes numura zīmes simbolu kombinācija. Vienlaikus katrs šāds gadījums ir jāskaidro atsevišķi, norādot uz faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem numura zīmes piešķiršanas brīdī.

[4.2] CSDD arī paskaidro, ka numura zīmes ar speciālo bezceļu transportlīdzekļu numuru sērijām "OX", "OY", "OW" un "OQ" Latvijā nav piešķirtas nevienam cita veida transportlīdzeklim.

[5] Pieteicējs tiesas sēdē uzturēja pieteikumu uz tajā norādīto argumentu pamata. Papildus paskaidroja, ka CSDD būtu jānorada personai (jābrīdina persona), noliekot numuru glabāšanā, ka tas vēlāk būtu izmantojams noteiktām transportlīdzekļa tipam, kas netika izdarīts pieteicēja gadījumā.

CSDD pārstāvis tiesas sēdē neatzina pieteikumu uz Lēmumā norādīto argumentu pamata. Papildus norādīja, ka speciālajām numura zīmēm ir noteikts mērķis transportlīdzekļu identifikācijā. Bezceļu transportlīdzekļiem identifikācijas zīmes ir nepieciešamas, jo šie transportlīdzekļi netiek izmantoti vispārējā ceļu satiksmē.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējusi pieteicēja un atbildētājas argumentus, lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka pieteikums ir noraidāms.

[7] Ar Lēmumu CSDD atteica rezervētā valsts reģistrācijas numura /reģistrācijas numurs/ reģistrāciju pieteicēja turējumā esošajam transportlīdzeklim /TL marka/ /TL marka/ ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, kam pieteicējs nepiekrīt, uzskatot, ka normatīvais regulējums nenosaka kārtību vai īpašos gadījumus, kad konkrētas burtu un ciparu kombinācijas būtu piešķiramas tikai konkrēta tipa vai rakstura transportlīdzekļiem, kā arī nenosaka jau piešķirto simbolu kombināciju pārreģistrācijas aizliegumu starp numuru tipiem.

Tādējādi tiesai ir jāpārbauda, vai iestāde pamatoti ir atteikusies veikt pieteicēja vēlamo saglabātā numura pārreģistrāciju attiecīgajam transportlīdzeklim.

[8] Lai uzdotu iestādei izdot labvēlīgu administratīvo aktu, tiesai ir jāpārbauda, vai tiesību normas piešķir personai tiesības no attiecīgā publisko tiesību subjekta prasīt to labumu, kuru persona ietvērusi savā prasījumā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Ja piemērojamā tiesību norma nosaka noteiktus tiesiskus un faktiskus apstākļus attiecīgā labuma saņemšanai, tiesai jāpārbauda, vai konkrētajā gadījumā attiecīgie apstākļi ir iestājušies (*sk. Augstākās tiesas 2007.gada 12.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-118/2007 10.punktu*), proti, jāpārbauda, vai pastāv labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikumi. Pamats izdot personai labvēlīgu administratīvo aktu ir tad, ja pastāv visi tā izdošanas priekšnoteikumi (*Augstākās tiesas 2007.gada 14.marta sprieduma lietā Nr.SKA 84/2007 9.1.punktu*). Turklāt lieta jāizskata atbilstoši lietas izskatīšanas laikā konstatētajiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem (*sk. Augstākās tiesas 2009.gada 11.decembra sprieduma lietā Nr.SKA-345/2009 10.punktu*).

[9] Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 10.panta $1.^4$ daļu mehānisko transportlīdzekļu un to piekabju reģistrācijas un noņemšanas no uzskaites kārtību nosaka Ministru kabinets. Minētā pilnvarojuma kārtībā izdoti Noteikumi Nr.1080.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.1080 9.punktu katram transportlīdzeklim izsniedzamās numura zīmes tipu un valsts reģistrācijas numura sēriju nosaka CSDD atbilstoši numura zīmju aprakstam, ņemot vērā transportlīdzekļa konstruktīvās īpatnības un transportlīdzekļa izmantošanas veidu.

Noteikumi Nr.1080 pēc transportlīdzekļa konstruktīvajām īpatnībām un transportlīdzekļa izmantošanas veida nošķir vairākas transportlīdzekļu grupas, cita starp - bezceļu transportlīdzekļus. Saskaņā ar Noteikumu Nr.1080 13.6.apakšpunktu sērijveidā izgatavotiem mopēdiem, motocikliem, tricikliem un kvadricikliem, kuru izmantošanu ceļu satiksmē izgatavotājs nav paredzējis, ir izsniedzamas speciālas nozīmes numura zīmes - bezceļu transportlīdzekļu numura zīmes.

No minētajām tiesību normām to kopsakarā izriet, ka CSDD ir paredzētas tiesības noteikt, kādas sērijas reģistrācijas numuri ir piešķirami bezceļu transportlīdzekļiem.

[10] Lietā nav strīda par to, ka pieteicēja rezervētais valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/ tika izsniegts pieteicēja bezceļu transportlīdzeklim.

Pieteicējs vēlas savā turējumā esošajam transportlīdzeklim /TL marka/ /TL marka/ ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, veikt valsts reģistrācijas numura maiņu, lūdzot CSDD piešķirt tam saglabāto bezceļu transportlīdzekļa valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/. Tātad mehāniskajam transportlīdzeklim, kas paredzēts braukšanai pa ceļiem, pieteicējs vēlas reģistrēt numura zīmi, kas ir identificējama ar bezceļu transportlīdzekli noteikumu Nr.1080 13.punktam ir speciālas nozīmes numura zīme – bezceļu transportlīdzekļu numura zīme. Saskaņā ar minēto noteikumu 13.6.apakšpunktu bezceļu transportlīdzekļu numura zīmes izsniedzamas sērijveidā izgatavotiem mopēdiem, motocikliem, tricikliem un kvadracikliem, kuru izmantošanu ceļu satiksmē izgatavotājs nav paredzējis.

Vērtējot normatīvo regulējumu jautājumā par transportlīdzekļu numura zīmju piešķiršanu un CSDD kompetenci, nav konstatējamas pieteicēja tiesības pieprasīt vai izvēlēties konkrētu valsts reģistrācijas numura sērijas piešķiršanu. Tieši pretēji, normatīvie akti ne tikai deleģē CSDD transportlīdzekļu reģistrācijas procesu, bet atbilstoši noteikumu Nr.1080 9.punktam nosaka arī pienākumu noteikt izsniedzamās numura zīmes tipu un sēriju, ņemot vērā transportlīdzekļa konstruktīvās īpatnības un transportlīdzekļa izmantošanas veidu.

Iestāde norādījusi, ka ievērojot minēto, tā jau vēsturiski nodrošina valsts reģistrācijas numura sēriju noteikšanu alfabētiskā secībā vispārējās izmantošanas valsts reģistrācijas numuriem, izdalot atsevišķas sērijas speciālas nozīmes valsts reģistrācijas numuru apzīmēšanai, piemēram, TX sērija – taksometru (TAXI) numuriem; OQ sērija – bezceļu (OFFROAD) transportlīdzekļu numuriem; EX sērija – elektromobiļu numuriem. Kā redzams no minētā piemēra, izvēloties un nosakot burtu kombinācijas speciālas nozīmes valsts reģistrācijas numura sērijām, ar numura sērijas burtu kombināciju

iespējami tuvu tiek apzīmēts transportlīdzekļa izmantošanas veids. Iestāde arī norādījusi, ka šāda konsekventa prakse tiek ievērota vienmēr, izvēloties un nosakot burtu kombināciju valsts reģistrācijas numura sērijai jauna veida speciālas nozīmes transportlīdzekļu apzīmēšanai. Par burtu kombināciju "OQ" iestāde paskaidrojusi, ka tā ir paredzēta un tiek izmantota tikai bezceļu transportlīdzekļu reģistrēšanai.

Iestāde paskaidrojumā tiesai *(lietas 20.-23.lapa)* norādījusi, ka numura zīmes ar speciālo bezceļu transportlīdzekļu numuru sērijām "OX", "OY", "OW" un "OQ" Latvijā nav piešķirtas nevienam cita veida transportlīdzeklim.

Tiesai nav pamata apšaubīt, kā arī to neapšauba pieteicējs, ka CSDD noteikusi OQ sērijas reģistrācijas numuru piešķiršanu bezceļu transportlīdzekļiem. Šāda iestādes prakse atbilst Noteikumu Nr.1080 9.punktā paredzētajām CSDD tiesībām.

Arī tiesu praksē (lieta Nr.A420158317), vērtējot tiesisko regulējumu par transportlīdzekļu reģistrācijas kārtību, ir atzīts, ka Noteikumu Nr.1080 9.punktā likumdevējs ir nepārprotami papildinājis normas tekstu virzienā uz atziņu, ka kopsakarā ar izsniedzamās numura zīmes tipu arī valsts reģistrācijas numura sēriju nosaka tieši CSDD, turklāt ņemot vērā arī transportlīdzekļa izmantošanas veidu un tā konstruktīvās īpatnības. Normas teksta grozījumi ļauj izslēgt šaubas par iestādes tiesībām atšķirīgiem numura zīmju veidiem piešķirt atšķirīgas valsts reģistrācijas numuru sērijas un šādu tiesību neesamību privātpersonām. Konkrētas valsts reģistrācijas numuru sērijas piešķiršana/piesaistīšana noteiktam numura zīmju veidam ir objektīvi nepieciešama vajadzība ceļu satiksmes organizēšanai, normatīvo aktu prasību izpildes kontrolēšanai, kā arī attiecīgo tiesību piešķiršanai un piešķirto tiesību izmantošanai *(sk. Administratīvās rajona tiesas 2017.gada 29.septembra sprieduma lietā Nr.A420158317, kura motivācijai pievienojusies Administratīvā apgabaltiesa, 9.punktu).*

Minētajā lietā, kuras faktiskie un tiesiskie apstākļi ir līdzīgi izskatāmajai lietai, Administratīvā apgabaltiesa ir norādījusi, ka pieteicēja izvēlētā numura zīme sākas ar simbolu kombināciju "OX". Tā kā numura zīmes, kuru sērija sākas ar šādu simbolu kombināciju, ir paredzētas un tiek piešķirtas tikai bezceļu transportlīdzekļiem, kuru izmantošana ceļu satiksmē nav paredzēta, un tās netiek piešķirtas citiem transportlīdzekļiem, CSDD pamatoti atteikusi piešķirt šādu numura zīmi ceļu satiksmē izmantojamam transportlīdzeklim. Apgabaltiesa piekrita iestādes argumentam, ka atšķirīgu valsts reģistrācijas numuru sēriju piešķiršana tikai noteikta veida transportlīdzekļiem nepārprotami nodrošina transportlīdzekļu papildus identifikāciju, gan arī nodrošina Noteikumos Nr.1080 paredzētās prasības attiecībā uz transportlīdzekļu valsts uzskaiti *(sk. Administratīvās apgabaltiesas 2018.gada 12.jūnija sprieduma lietā Nr.A420158317 11.punktu).*

Pieteicēja izvēlētā numura zīme sākas ar simbolu kombināciju "OQ". Tā kā numura zīmes, kuru sērija sākas ar šādu simbolu kombināciju, ir paredzētas un tiek piešķirtas tikai bezceļu transportlīdzekļiem, kuru izmantošana ceļu satiksmē nav paredzēta, un tās netiek piešķirtas citiem transportlīdzekļiem, CSDD pamatoti atteikusi piešķirt šādu numura zīmi ceļu satiksmē izmantojamam transportlīdzeklim. Tiesa piekrīt iestādes argumentam, ka atšķirīgu valsts reģistrācijas numuru sēriju piešķiršana tikai noteikta veida transportlīdzekļiem nepārprotami nodrošina transportlīdzekļu papildu identifikāciju, gan arī nodrošina Noteikumos Nr.1080 paredzētās prasības attiecībā uz transportlīdzekļu valsts uzskaiti.

Pieteikumā norādīts, ka Lēmumā ir atsauces uz tiesu praksi līdzīgās lietās (Administratīvās apgabaltiesas 2018.gada 12.jūnija spriedums lietā Nr.A420158317, lietas arhīva Nr.AA43-0450-18/10)) un, ka lieta Nr.A420158317 tika skatīta pēc būtības tikai pirmajā un apelācijas instancē, sakarā ar ko iestādes norāde ir nevietā.

Uz minēto tiesa norāda, ka Lēmumā iestāde nav atsaukusies uz Administratīvās apgabaltiesas 2018.gada 12.jūnija spriedumu lietā Nr.A420158317, bet uz to ir atsaukusies, sniedzot paskaidrojumu tiesai, iebilstot uz pieteikumā norādīto.

Tiesa arī norāda, ka tiesa spriedumā ir atsaukusies uz Administratīvās apgabaltiesas 2018.gada 12.jūnija spriedumu lietā Nr.A420158317, jo tas ir stājies spēkā un minētajā lietā faktiskie un tiesiskie apstākļi ir līdzīgi izskatāmajai lietai. Pat, ja iestāde būtu atsaukusies Lēmumā uz minēto lietu, tas tiesas ieskatā būtu pamatoti.

[11] Pieteicējs uzskata, ka CSDD, atsakot rezervēta valsts reģistrācijas numura /reģistrācijas numurs/ reģistrēšanu pieteicēja turējumā esošajam transportlīdzeklim /TL marka/ /TL marka/ ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, ir pārkāpusi tiesiskuma principu un tiesiskās paļāvības principu un patvaļas aizlieguma principu.

Minētajam pieteicēja viedoklim tiesa nepiekrīt sekojošu apsvērumu dēļ.

Atbilstoši tiesiskuma principam iestādei un tiesai jārīkojas saskaņā ar tiesību normām.

Iestāde un tiesa nedrīkst ignorēt likumdevēja gribu, ja tiesību normas ar pietiekamu skaidrību liedz izdot personai labvēlīgu administratīvo aktu. Pretējā gadījumā tiktu pārkāpts tiesiskuma princips, kas nostiprināts Administratīvā procesa likuma 7.pantā *(sal. sk., piemēram, Senāta 2021.gada 5.jūlija rīcības sēdes lēmuma lietā Nr.SKA-964/2021 5.punktu)*.

Izskatāmajā gadījumā, ievērojot tiesiskuma principu, pieteicēja prasītais administratīvais akts nevar tikt izdots, jo lietā piemērojamās tiesību normas to neparedz.

Tiesiskā paļāvība ir konstatējama, ja personai ir bijis uz ko paļauties, proti, iestādes skaidrs un beznosacījuma apsolījums, ja privātpersona uz šo apsolījumu ir paļāvusies un ja privātpersonas paļāvība ir aizsardzības vērta *(Briede J. 10.panta komentārs. Grām.: Administratīvā procesa likuma komentāri. A un B daļa. Briede J. (Zin. red.) Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2013, 167.-169.lpp.)*.

Vispirms jāpārbauda, vai iestāde ir raisījusi pieteicējā pamatotas cerības uz kādu konkrētu tiesisko seku iestāšanos nākotnē vai citu leģitīmu pozīciju - proti, sniegusi precīzus, beznosacījuma un saskaņotus solījumus *(sk. Senāta 2021.gada 17.augusta rīcības sēdes lēmuma lietā Nr.SKA-628/2021 4.punktu)*.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.1080 4.punktu, piešķirot transportlīdzeklim valsts reģistrācijas numura zīmi, CSDD izsniedz transportlīdzekļa reģistrācijas apliecību.

Lietā nav strīda par to, ka pieteicējam reģistrācijas apliecība netika izsniegta. Līdz ar to nav konstatējams, ka administratīvais process iestādē būtu noslēdzies ar pieteicēja prasītā administratīvā akta izdošanu.

Savukārt iestādes amatpersonu darbības, kas veiktas administratīvā akta izdošanas procesā, nav vērtējamas kā tādas, kas jau pašas par sevi radītu tiesiskās sekas un uz kurām būtu bijis pamats paļauties.

Pirms administratīvā akta izdošanas tika konstatēts, ka normatīvie akti nepieļauj pieteicēja prasītā administratīvā akta izdošanu, tāpēc pieteicēja iesniegums tika noraidīts. Tā kā pieteicējam netika izsniegta transportlīdzekļa reģistrācijas apliecība ar numura zīmi /reģistrācijas numurs/, pieteicējam nevarēja rasties tiesiski aizsargājama paļāvība, tāpēc nav konstatējams tiesiskās paļāvības principa pārkāpums.

Tiesa nekonstatē arī patvaļas aizlieguma principa pārkāpumus, jo iestāde savus lēmumus ir pamatojusi ar faktiem, kuri bija nepieciešami lēmumu pieņemšanai, un no tiem izrietošiem objektīviem un racionāliem juridiskiem apsvērumiem.

[12] Rezumējot minēto, tiesa atzīst, ka iestāde pamatoti atteikusi veikt valsts reģistrācijas numura maiņu, tās atteikums uzskatāms par samērīgu, savukārt pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu ir noraidāms.

[13] Atbilstoši administratīvo tiesu judikatūrai, kas veidojusies, ievērojot arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksi, tiesai ir pienākums

argumentēt spriedumus, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu. Tiesnešiem ir jāuzklausa argumenti, bet viņiem nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa. Tikai tad, ja tiesa nav analizējusi kādu būtisku vai izšķirošu argumentu, ir konstatējams pārkāpums. Tas, cik daudz spriedums ir jāargumentē, atkarīgs no lietas apstākļiem *(Senāta 2006.gada 12.septembra sprieduma lietā Nr.SKA-280/2006 8.punkts)*.

Ņemot vērā minēto, tiesa, pamatojoties uz procesuālās ekonomijas principu, neanalizē pārējos lietas materiālos ietvertos apsvērumus, jo tie nevar ietekmēt tiesas nolēmumu pēc būtības.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.pantu, 291.panta pirmo daļu, tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. D/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu par rezervētā valsts reģistrācijas numura /reģistrācijas numurs/ reģistrāciju pieteicēja turējumā esošajam transportlīdzeklim /TL marka/ /TL marka/ ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rēzeknes tiesu namā.

Tiesnesis S.Linkevičs